



Bijlage bij het besluit van de raad van de gemeente Alphen aan den Rijn van 28 mei 2009, nr 2009/15807 (raadsbesluit 2009/35)

## Regionale strategische agenda

### Inleiding

Al geruime tijd zijn de gemeenteraden van de Rijnstreekgemeenten met elkaar in gesprek over de toekomst van de regionale samenwerking. De afgelopen jaren zijn diverse oriënterende onderzoeken uitgevoerd naar het samengaan van het Rijnstreekberaad met een ander samenwerkingsverband. Dat heeft geleid tot raakvlakkennotities met diverse andere regio's, tot vervlechtingsonderzoeken van onder meer Twynstra Gudde en PriceWaterhouse en tot het Nieuwkoopse onderzoek van

Arie de Jong. Deze onderzoeken vormen het achtergrondmateriaal voor deze notitie en het te nemen aansluitingsverzoek.

In het najaar van 2008 hebben de verschillende raden een pas op de plaats gemaakt voor wat betreft de in gang gezette toenadering tussen de regio's Rijnstreekberaad en Holland Rijnland. De fractievoorzitters en -specialisten binnen de raden van Nieuwkoop en Alphen aan den Rijn zijn vervolgens een fundamentele discussie gestart over nut, omvang en oriëntatierichtingen van regionale samenwerking, met als doel een gemeenschappelijke standpuntbepaling, door de raden zelf in samenspraak ontwikkeld. De gemeenteraad van Rijnwoude heeft zich in een later stadium bij dit informele beraad aangesloten.

De gemeente Kaag en Braassem heeft niet aan deze bijeenkomsten deelgenomen, maar heeft wel kenbaar gemaakt in het aansluitingsproces gezamenlijk op te willen trekken met de andere Rijnstreekgemeenten. De positie van de gemeente Kaag en Braassem verschilt van de positie van de andere gemeenten in zoverre dat er geen aansluitingsverzoek aan de orde is. Uiterlijk eind dit jaar moet de nieuwe gemeenteraad het besluit nemen voor welke samenwerkingsregio hij kiest. De gemeente is uit hoofde van voortzetting van het lidmaatschap van voormalig Alkemade al lid van Holland Rijnland. Voor het deel van voormalig Jacobswoude gelden nog steeds afspraken in Rijnstreekverband.

De bijeenkomsten zijn positief ervaren. De gemeenschappelijke kernkwaliteiten van dit gebied en de samenbindende factoren zijn benoemd. Het is van belang dat de Rijnstreekgemeenten samen optrekken in het nemen van besluiten over de te nemen stappen.

Door voortschrijdend inzicht is het besef gegroeid dat aansluiting bij Holland Rijnland de meeste kansen biedt voor het behartigen van de Rijnstreekbelangen. Het eindperspectief voor de Rijnstreekgemeenten blijft overigens een regio op de schaal van de veiligheidsregio. Dit eindperspectief is niet op korte termijn realiseerbaar.



## Toewerken naar een gezamenlijke strategische regioagenda

Op verzoek van de gemeenteraad van de gemeente Alphen aan den Rijn heeft de voorzitter van de raad een eerste aanzet voor een strategische agenda geschreven. Naar aanleiding daarvan hebben de fractievoorzitters van de Rijnstreek gemeenten op 12 maart (zonder Kaag en Braassem) aan de voorzitter van het Rijnstreekberaad gevraagd een regionale strategische agenda voor te bereiden. Deze is bedoeld als input voor een gemeenschappelijke raadsconferentie van de vier raden. In een bijeenkomst van de vier colleges van de Rijnstreekgemeenten op 10 maart 2009 is deze wens voor een gezamenlijke, regionale, strategische agenda ook onderstreept.

Er is afgesproken een raadsconferentie te organiseren waarin de vier gemeenteraden de strategische agenda kunnen bespreken. Vaststelling van de strategische agenda vindt vervolgens plaats in de afzonderlijke gemeenteraden. De vaststelling van de gezamenlijke agenda wordt vergezeld van een principebesluit van de vier gemeenteraden tot aansluiting bij Holland Rijnland.

### De regionale strategische agenda

Voor verder in te gaan op de inhoud van de strategische agenda, volgen hier eerst een aantal algemene opmerkingen.

#### a de status van een regionale strategische agenda.

De regionale strategische agenda heeft twee doelen.

Als eerste gaat het er om helder te krijgen en te omschrijven wat de gezamenlijke belangen van de Rijnstreekgemeenten zijn en wat de positie van de Rijnstreek is, nu en voor de toekomst. Uit de eerdere discussies van de fractievoorzitters is duidelijk het besef naar voren gekomen dat er veel meer is dat de gemeenten bindt dan dat ze scheidt. De kern van deze binding is met name het specifieke karakter van de Rijnstreek binnen het Groene Hart en de Randstad. Het spanningsveld tussen rood en groen leidt tot een boeiende diversiteit in ruimtelijke, ecologische en sociale projecten.

Ten tweede fungeert de agenda als inzet voor de aansluitingsonderhandelingen met Holland Rijnland. De strategische agenda is nadrukkelijk geen alomvattende studie van alle aspecten voor aansluiting. In de verschillende, eerder genoemde studies zijn deze aspecten voldoende aan de orde gekomen. De agenda bevat wel de kern van de meerwaarde van het zoeken van toenadering tot Holland Rijnland.

#### b inzet voor een regionaal investeringsprogramma

Holland Rijnland kent een gezamenlijke Regionale Investerings Strategie (RIS), op basis waarvan ruimtelijke en economische projecten gerealiseerd worden die zonder gezamenlijke krachtsinspanningen en cofinanciering niet te realiseren zijn. Het ligt voor de hand eerst een apart investeringsprogramma voor de Rijnstreek te ontwikkelen.



De regionale strategische agenda kan worden gezien als een voorstel voor dit programma. Het is nadrukkelijk geen werkplan of uitvoeringsprogramma. Om die reden is het bewust globaal van karakter. Op termijn kan het aparte programma opgaan in een nieuw investeringsprogramma voor de gehele regio.

c de agenda is limitatief

De omvang van deze agenda is bewust beperkt gehouden. Het gaat om majeure strategische projecten, die dankzij de slagkracht van een grotere regio gerealiseerd kunnen worden, en waardoor aanvullende financieringsstromen aangeboord kunnen worden waar het Rijnstreekberaad of een individuele gemeente niet individueel de hand op kan leggen. Niet elk project vindt op het grondgebied van alle gemeenten plaats, maar elke gemeente heeft direct of indirect belang bij het totaal. Projecten bij een van de gemeenten, of het nu gaat om recreatie, verkeersmobiliteit of economische bedrijvigheid, hebben immers uitstraling naar de gehele regio.

Naast grote strategische projecten van deze agenda is er een veelvoud aan bestaande en toekomstige operationele samenwerking met een of meer gemeenten, of met andere (sub-) regio's. Deze zijn stuk voor stuk waardevol, maar daarmee nog geen majeur strategisch project.

d bestaande samenwerking met Holland Rijnland

Op dit moment is er op verschillende terreinen al sprake van samenwerking van de Rijnstreek-gemeenten met de regio Holland Rijnland. De Rijnstreek profiteert al jaren van de samenwerking op onderwerpen waarvoor de schaal van de Rijnstreek alleen niet toereikend is. Voorbeelden hiervan zijn: welzijn en zorg in brede zin, zoals integrale jeugdzorg, maatschappelijke opvang en verslavingszorg, (jeugd-) gezondheidszorg.

Een vorm van deze samenwerking is de Regionale Agenda Samenleving. Deze samenwerking is heel belangrijk voor de Rijnstreek, maar niet aangemerkt als project voor de strategische agenda, omdat het een bestaande, doorlopende samenwerking is. Juist omdat het al goed loopt en een ieder het belang onderschrijft, is opname in een strategische agenda niet meer nodig.

e lopende projecten van het Rijnstreekberaad

Binnen het Rijnstreekberaad lopen verschillende projecten waarvan de looptijd het opgaan in een nieuwe organisatie overstijgt. De uitvoering van deze projecten zal worden geïntegreerd in de lijnorganisatie van de nieuwe regio. Een overzicht van de projecten is beschikbaar.

f het vervolg op deze gezamenlijke agenda

De precieze condities waaronder het Rijnstreekberaad aansluit bij Holland Rijnland zijn onderdeel van de uitwerking van het aansluitingsverzoek. Voor het Rijnstreekberaad is de strategische agenda onderdeel van de onderhandelingsinzet voor het vervlechttingsarrangement. Naast de strategische agenda is voor de Rijnstreekgemeenten ook de voorwaarde dat er op termijn gelegenheid moet zijn voor aansluiting bij de nieuwe regio van andere gemeenten uit het Groene Hart. Daarbij wordt tenminste gedacht aan de gemeenten Boskoop, Bodegraven en Reeuwijk.



Als laatste is van belang om bij aansluiting bij de nieuwe regio aandacht te besteden aan de democratische legitimatie. Deze kan onder druk komen te staan omdat het samenwerkingsverband verder weg lijkt, waardoor de betrokkenheid van raadsleden minder is.

g de regio als verlengd lokaal bestuur.

Bij regionale samenwerking is de inbreng en betrokkenheid van de raadsleden vaak een bron van zorg. Enerzijds is dit een verantwoordelijkheid van de betreffende gemeenteraden zelf. Elke raad kan zorgdragen voor een regelmatige bespreking van intergemeentelijke samenwerking in raadsverband, waarbij zowel de AB-leden als de betrokken portefeuillehouders regelmatig voorbespreken en terugkoppelen. Anderzijds ligt ook bij het samenwerkingsverband de plicht tot adequate informatievoorziening aan de raden.

De wens tot het goed inbedden van de inbreng van de gemeenteraden leeft ook bij de gemeenten van Holland Rijnland. Een breed samengestelde werkgroep werkt op dit moment binnen Holland Rijnland voorstellen uit om de democratische legitimatie van de samenwerking te vergroten. De Rijnstreekgemeenten hebben gevraagd daar al voordat de aansluiting een feit is, bij betrokken te worden.

#### **De inhoud van de regionale strategische agenda**

Onderstaande, inhoudelijke punten a. t/m e. worden door alle vier de Rijnstreekgemeenten erkend. Alle punten zijn –weliswaar met accentverschillen – concreet aan de orde in alle Rijnstreek-gemeenten. De voorbeelden die hieronder bij de diverse punten worden genoemd, zijn de meest in het oog springende voorbeelden van de Rijnstreek.

a Een integraal strategisch Groene Hartbeleid

Grote delen van de Rijnstreek vallen in de ecologische hoofdstructuur. Projecten als de Venen (grensoverschrijdend), de Noordse Buurt, Meije graslanden, het Venster Bodegraven-Woerden zijn belangrijke projecten die het groene karakter van het gebied zullen versterken. Al deze projecten hebben gemeen dat het projecten zijn die ontwikkeld worden in het kader van het versterken van het Groene Hart. Voor de Rijnstreek strategische onderdelen van een Groene Hartbeleid zijn bevordering van de vitaliteit en leefbaarheid van kleine kernen, recreatief beleid en de versterking van natuur- en landschapswaarden.

Op dit moment is er nog onvoldoende sprake van integraal Groene Hartbeleid. Er is betrokkenheid van drie provincies, een vijftal regio's (via het Woerdens Beraad) en talrijke gemeenten.

De Voorloper Groene Hart brengt daar structuur in door sterk te sturen op de samenwerking tussen de verscheidene partners. De Voorloper is uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Groene Hart 2007-2013. Voor de Rijnstreek zijn de projecten Merk & Marketing, Recreatief Routenetwerk en de Oude Rijnzone belangrijke projecten.



De eerder genoemde projecten kunnen geen van allen gerealiseerd worden zonder de financiële inzet van de verschillende overheden. Ongeveer tien jaar geleden profiteerde het Groene Hart nog aanzienlijk van de Brusselse Leader+ subsidiegelden voor plattelandontwikkeling. De Rijnstreek heeft echter door de versnippering van het beleid bij de opvolger van Leader+ de boot gemist. Een van de redenen daarvoor is het feit dat de regio niet is aangewezen als prioritair gebied. Om deze negatieve effecten enigszins tegen te gaan is het van belang de krachten te bundelen.

b De ecologische en toeristisch-recreatieve waarde van het plassengebied.

Het Hollands plassengebied heeft dezelfde omvang als dat van de Friese meren, maar heeft veel minder naamsbekendheid. Het gebied is, als onderdeel van de natte as, de verbindingsschakel tussen de Zeeuwse delta en het Lauwersmeer. De natte as is onderdeel van het Programma Randstad Urgent en de Groene Ruggengraat. Het gebied is van grote betekenis zowel recreatief als economisch, en heeft tegelijkertijd grote natuurwaarde.

De Nieuwkoopse plassen, de Kagerplassen en het Braassemermeer zijn daarnaast onderdeel van de ecologische hoofdstructuur. De Nieuwkoopse plassen zijn daarbij nog onderdeel van de toeristische ambities uit het uitvoeringsprogramma Groene Hart, van het project de Venen en het is een Natura 2000-gebied. Een integrale benadering van het beleid voor het plassengebied biedt talloze kansen tot versterking van de ecologische, recreatieve en economische waarden die dit gebied rijk is.

c Herstructurering bedrijfsterreinen: De Oude Rijnzone.

De Oude Rijnzone is onderdeel van het uitvoeringsprogramma Groene Hart, maar tegelijkertijd een afzonderlijk, strategisch project. Naast de groene component, heeft het project Oude Rijnzone vooral een rode en paarse component. De zone maakt deel uit van het programma Randstad Urgent.

Bij de Oude Rijnzone ligt het zwaartepunt vooral bij de gemeenten Alphen aan den Rijn, Rijnwoude en Bodegraven. Voor de nabije toekomst van Alphen aan den Rijn en Rijnwoude op terreinen van wonen, bedrijvigheid (en herstructurering daarvan), infrastructuur, natuurontwikkeling en recreatie is een gezamenlijke krachtsinspanning van alle betrokken partijen, gefaciliteerd door rijk en provincie, van groot strategisch belang.

Het Uitvoeringsprogramma Groene Hart geeft aan dat voor dit project een alternatieve uitvoeringsorganisatie denkbaar is. Een versterkte, regionale samenwerking biedt een uitgelezen kans de coördinatie bij de regio en de deelnemende gemeenten neer te leggen, daar waar nu nog de belangrijkste trekker de provincie Zuid-Holland is.

d De Greenports Boskoop en Aalsmeer

Voor de Rijnstreek is de ontwikkeling van de Greenport Boskoop een economische drager. Het benadrukt tegelijkertijd de groene identiteit van de regio. Eenzelfde betekenis heeft de Greenport Aalsmeer voor de gemeenten Nieuwkoop en Kaag en Braassem. De revitalisering van de Greenports creëert ruimte voor andere functies, zoals woningbouw, recreatie en



waterberging, en biedt ontwikkelingsmogelijkheden voor de tuinbouw. De ontwikkeling van de Aar en Amstelzone heeft rechtstreeks belang bij de ontwikkeling van de Greenport Aalsmeer. De gemeente Nieuwkoop participeert dan ook actief in de Greenport Aalsmeer. Een versterkte, regionale samenwerking biedt de kans voor de diverse Greenports die (deels) in de regio liggen, in combinatie een meer stevige positie op te eisen.

#### e De verbetering van de mobiliteit en bereikbaarheid

De uiteenlopende ruimtevragen leiden op verschillende plaatsen in de regio tot verkeerscongestie. De verbreding van de N 207 en de verdere verbetering van de N 11 (vooral de aansluitingen) zijn voor de hele regio van strategisch belang. Dat geldt ook voor de Maximabrug met de bypass Gnephoek en de corridor van Bodegraven via Schiphol naar de Bollenstreek. Bijzonder belangrijk is aandacht voor de stimulering en verbetering van openbaar vervoer. De RijnGouwelijn en toekomstige realisatie van een aftakking van de RijnGouwelijn naar Schiphol hebben prioriteit.

De toenemende mobiliteit tegenover de wens naar versterking van natuur- en landschapswaarden vraagt om een duurzaam antwoord. Duurzaamheid is overigens een begrip dat niet alleen bij dit thema een rol speelt. Duurzaam beleid is beleid dat terugkomt in veel beleidsterreinen.

### **Relaties met de Regionale Investerings Strategie van Holland Rijnland**

De huidige investeringsstrategie van Holland Rijnland omvat vijf speerpunten:

- De Rijnlandroute (wegverbinding tussen A4/A44 en de N206)
- De RijnGouwelijn.
- De noordelijke verbinding tussen de N206 en de A44 of A4.
- Het offensief van Teylingen voor de versterking van de Greenport.
- De realisering van het regionale groenprogramma (inclusief projecten in het Groene Hart)

De strategische projecten vanuit de Rijnstreek sluiten hier grotendeels op aan. Het ligt voor de hand gebruik te maken van elkaars expertise en synergie te zoeken. Bij een aantal projecten zal de integratie van de strategische agenda's relatief eenvoudig zijn.

### **Planning en tijdpad**

In samenspraak met Holland Rijnland is het volgende tijdpad opgesteld:

- 13 mei 2009: gezamenlijke raadsconferentie van de gemeenteraden van Nieuwkoop, Rijnwoude, Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem.
- Eind mei/begin juni 2009: besluit van de vier afzonderlijke gemeenteraden tot aansluiting bij Holland Rijnland.
- 17 juni 2009: behandeling in het algemeen bestuur van het Rijnstreekberaad.
- Juni 2009: besluit/advies van het dagelijks bestuur van Holland Rijnland over het aansluitingsverzoek.



- September 2009: behandeling van het aansluitingsverzoek in het portefeuillehoudersoverleg bestuurlijke zaken van Holland Rijnland.
- Oktober 2009: behandeling in het algemeen bestuur van Holland Rijnland. Het AB geeft een pre-advies aan de gemeenteraden van Holland Rijnland.
- November/december 2009: behandeling in de diverse raden. Wanneer 2/3 van de gemeenten positief beslist, is het aansluitingsverzoek aanvaard.
- Januari/maart 2010: Uitwerken van het aansluitingsarrangement door de beide regio's en goedkeuring door de betrokken colleges.
- April 2010: Vaststelling van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling door de gemeenteraden van Holland Rijnland en Rijnstreek.
- Het jaar 2010 is het ontvlechtingsjaar voor het Rijnstreekberaad.

Bijzondere aandacht hebben de gevolgen voor de ambtelijke organisatie van het Rijnstreekberaad. Hierover worden in de komende maanden voorstellen voorbereid.

Behoort bij het besluit van de raad in de gemeente Alphen aan den Rijn van 28 mei 2009, nr 2009/35.

De griffier,





Verslag van de raadsconferentie van de Rijnstreekberaadgemeenten gehouden op  
13 mei 2009, in het gebouw van de Sociale Werkvoorziening Alphen aan den Rijn te Alphen  
aan den Rijn, aanvang 20.00 uur

**Aanwezig:** Namens de organiserende raad en het portefeuillehoudersoverleg Bestuurlijke Zaken van het Rijnstreekberaad:

De heer W.H. de Gelder (burgemeester Alphen aan den Rijn), voorzitter  
De heer E.J. de Gruijter (griffier Alphen aan den Rijn)  
Mevrouw A. Latenstein van Voorst-Woldringh (burgemeester Rijnwoude)  
De heer H.B. Eenhoorn (burgemeester Kaag en Braassem)  
De heer N. Jonker (wethouder Nieuwkoop), als plaatsvervanger van  
burgemeester F. Buijserd

Namens de gemeenteraad Alphen aan den Rijn:

De heer T. Hoekstra (VVD)  
De heer D.H. Kalkman (PvdA)  
De heer G.N.P. Meereboer (LA/AS)  
Mevrouw I.T. Prins (D66)  
De heer P. Snee (ChristenUnie)  
Mevrouw W.E. Verschuur (Beter Alphen)  
De heer R. Vrugt (CDA)  
Mevrouw C.M. Ros-Kroon (PvdA)

Namens de gemeenteraad van Kaag en Braassem:

De heer E.H. Henrotte (PvdA)  
Mevrouw K.A.M. van der Kaaden-van Klink (CDA)  
Mevrouw Y. Peters-Adrian (VVD)  
Mevrouw J.M.E. van der Plas (SVKB)

Namens de gemeenteraad van Nieuwkoop:

De heer J.A.G. Aartman (MPN)  
Mevrouw J.M. van Boxtel (Progressief Nieuwkoop)  
De heer B. Dors (Progressief Nieuwkoop)  
De heer S.A.M. Leliveld (Groep Leliveld)

Namens de gemeenteraad Rijnwoude:

De heer W.D. Berkhout (SGP/ChristenUnie)  
De heer R.F. Feddes (CDA)  
Mevrouw G.L.J. Geenjaar-Cové (VVD)  
De heer H.H. Goes (PvdA)  
De heer P.S. Rhijnsburger (GWR)  
De heer A. de Roode (PvdA)  
Mevrouw H.J.W.M. Tooten-van de Laar (CDA)  
Mevrouw I.L. Vos (Notuleerservice Nederland)

Notulen:

## 1 Opening

De **voorzitter** opent de raadsconferentie om 20.00 uur en verwelkomt alle aanwezigen, die in groten getale aanwezig zijn bij deze wellicht historische bijeenkomst. In het bijzonder worden verwelkomd mevrouw Latenstein van Voorst, burgemeester van Rijnwoude, de heer Eenhoorn, burgemeester van Kaag en Braassem en de heer Jonker, die burgemeester Buijserd van Nieuwkoop vervangt.

Een bericht van verhindering is ontvangen van de fracties van VVD en CDA uit Nieuwkoop. Vanuit de gemeenteraad van Alphen aan den Rijn zijn de fracties van GroenLinks, Alphen Eén en SP niet aanwezig.

## 2 Doel van de raadsconferentie

Het is de bedoeling om vanavond, mogelijk voor de laatste keer, te spreken over de regionale situatie die is ontstaan nu de voormalige gemeenten Jacobswoude en Alkemade samen de nieuwe gemeente Kaag en Braassem vormen. De nieuwe gemeente besloot het Rijnstreekberaad in te ruilen voor Holland Rijnland. De gemeente is uit hoofde van voortzetting van het lidmaatschap van voormalig Alkemade al lid van Holland Rijnland. Voor het deel van voormalig Jacobswoude geldt nog steeds participatie in Rijnstreekverband. Uiterlijk eind van dit jaar moet de nieuwe gemeenteraad het besluit nemen voor welke samenwerkingsregio hij kiest.

De resterende Rijnstreekgemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Rijnwoude hebben zich bezonnen op de toekomst en zijn gekomen met een regionale strategische agenda.

Het doel van deze bijeenkomst is de gezamenlijke vaststelling van de regionale strategische agenda door de vier gemeenteraden. De regionale strategische agenda is op verzoek van de gemeentebesturen van Nieuwkoop, Rijnwoude en Alphen aan den Rijn opgesteld en gezamenlijk ambtelijk voorbereid, samen met de gemeente Kaag en Braassem en het Rijnstreekberaad.

Het streven is om later deze maand in de gemeenteraden van Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop besluitvorming over de agenda te laten plaatsvinden. In Rijnwoude kan de besluitvorming op zijn vroegst plaatsvinden op 8 juli 2009.

De regionale strategische agenda is al meerdere malen besproken in diverse situaties.

In deze raadsconferentie kunnen de woordvoerders en afgevaardigden van de vier gemeenteraden hun standpunt kenbaar maken en input leveren voor de onderhandelingen met Holland Rijnland.

Vanuit het portefeuillehoudersoverleg Bestuurlijke Zaken van het Rijnstreekberaad wordt voorgesteld, wanneer de keuze is gemaakt om aan te sluiten bij Holland Rijnland, om:

- de onderhandelingen plaats te laten vinden vanuit het portefeuillehoudersoverleg Bestuurlijke Zaken samen met het dagelijks bestuur van Holland Rijnland. Dat overleg zal moeten worden gevoed door verschillende werkgroepen onder leiding van portefeuillehouders per thema;

- de in de brief van Stichting Woonmarkt Rijnstreek geschetste problematiek te betrekken bij de toekomstige onderhandelingen met Holland Rijnland.

Ten slotte meldt de voorzitter dat in Holland Rijnland een werkgroep onder leiding van de heer Meerburg (voormalig burgemeester van de voormalige gemeente Alkemade) actief is met het onderwerp democratische legitimatie. Het is een vraagstuk wat speelt en waarop naar verbetering van de raadsbetrokkenheid wordt gezocht.

### 3 Bespreking regionale strategische agenda

De heer **Kalkman** (PvdA Alphen aan den Rijn) vertelt dat de PvdA blij is met de regionale strategische agenda. De fractie hecht aan een samenwerking tussen Groene Hartgemeenten. Democratische legitimatie is een belangrijk punt. De PvdA-fractie heeft nog de volgende aanvullingen c.q. wensen ten aanzien van de strategische agenda.

*De Oude Rijnzone:* er spelen twee zaken die niet expliciet zijn genoemd, maar die wel regelmatig op de agenda staan. Het betreft natuurontwikkeling en infrastructurele zaken. Bij Nieuwkoop wordt natuurontwikkeling veelvuldig genoemd in de vorm van ecologische verbindingzones. Bij de Oude Rijnzone is die weggefallen. Echter, de ecologische verbindingzone houdt niet op bij de grens van Nieuwkoop. In het kader van infrastructuur wordt gesproken over wegen, bruggen en investeringen op dat gebied. Het is goed om deze zaken gemeenschappelijk te bespreken, omdat de belangen vaak ook gemeenschappelijk zijn.

*De verbetering van de mobiliteit en bereikbaarheid:* in het verlengde van de plannen van de provincie is het goed om de N207 in één mond te noemen met het openbaar vervoer. Naast het verbreden van de N207 moet ook worden gesproken over investeringen op het gebied van een lightrail naar Schiphol. Een dergelijke verbinding zal een ontlasting van het Groene Hart met zich meebrengen. De aanleg van de Maximabrug en de rondweg om Alphen aan den Rijn zijn van essentieel belang voor de verbetering van mobiliteit en bereikbaarheid en het ontsluiten van verschillende gemeenten richting de N11.

De **voorzitter** meldt dat de gemeente Alphen aan den Rijn schriftelijk heeft verzocht om de Maximabrug, verkeersaansluitingen en infrastructuur alsnog op te nemen in de regionale strategische agenda.

De heer **Sneep** (ChristenUnie Alphen aan den Rijn) vertelt dat zijn fractie zich goed kan vinden in de strategische agenda, die voor de regio is geformuleerd. De fractie ondersteunt wat vanuit het college van B en W van de gemeente Alphen aan den Rijn als aanvulling is aangedragen, zoals zojuist door de voorzitter verwoord.

De heer Sneep vraagt nog aandacht voor de sociale agenda. Op dit moment komen met name de 'harde' zaken aan de orde. De fractie denkt bij de sociale agenda aan zaken die op het gebied van samenwerking belangrijk zijn, zoals aansluiting werkgelegenheid, onderwijs en regionale arbeidsmarkt.

De heer **Goes** (PvdA Rijnwoude) meldt dat de strategische agenda in grote lijnen wordt ondersteund door de PvdA in Rijnwoude. Spreker pleit voor het opnemen van de

woonruimteverdeling Rijnstreek in de strategische agenda. Immers, de strategische agenda vormt een onderhandelingsdocument naar Holland Rijnland.

Ten aanzien van de Oude Rijnzone steunt de fractie het verzoek om infrastructuur op te nemen. In de tweede alinea van paragraaf c. De Oude Rijnzone ("Voor de nabije toekomst (...) belang.") staat alleen Alphen aan den Rijn genoemd. De PvdA Rijnwoude verzoekt de gemeente Rijnwoude aan de zin toe te voegen. Het gaat immers om de Oude Rijnzonegemeenten.

Over mobiliteit en bereikbaarheid merkt de heer Goes op dat de fractie de schriftelijke inbreng van Alphen aan den Rijn over de Maximabrug ondersteunt. Het betreft een gezamenlijk belang van de regio. Het onderwerp mag hoog op de agenda komen. Er moet voldoende aandacht zijn voor de verbetering van het openbaar vervoer, want als de RijnGouwelijk wordt gerealiseerd, zullen er bijvoorbeeld buslijnen komen te vervallen.

De heer **Dors** (Progressief Nieuwkoop) zegt dat er iets moet gebeuren nu het samenwerkingsverband Rijnstreek wordt beëindigd. De heer Arie de Jong uit Nieuwkoop zette enkele alternatieven in een rapport. Zijn optie, om te zoeken naar een Groene Hartregio, komt niet voor in het voorliggende verhaal. De heer Dors adviseert om die optie te onderzoeken. Er dient een zoektocht naar een andere gemeenschappelijke regeling te worden gestart. In Holland Rijnland komen compleet andere thema's aan bod. De samenwerking in het kader van Holland Rijnland gaat over provinciegrenzen heen. Progressief Nieuwkoop steunt het betoog van de heer Kalkman ten aanzien van de ontsluiting van het gebied via lightrail.

Over de regionale strategische agenda zegt de heer Dors dat er duidelijker moet worden gekozen voor Groene Hartaspecten. Zij vormen een fors onderhandelpunt met bestaande samenwerkingsverbanden.

De heer Dors is benieuwd hoe de terugkoppeling van de onderhandelingen plaatsvindt. Wat is de ondergrens van en/of waar ligt het breekpunt in de onderhandelingen?

De fractie steunt de opmerkingen met betrekking tot bereikbaarheidsscenario's. Deze opmerkingen zouden steviger neergezet kunnen worden in de strategische agenda. Als de nadruk van de woonruimteverdeling op het gebied van Holland Rijnland komt te liggen, zal de dreiging sterker gevoeld worden in deze regio. Daarover zal, in het belang van de 'eigen' woningzoekenden, in de onderhandelingen iets gezegd moeten worden.

Mevrouw **Van der Kaaden** (CDA Kaag en Braassem) spreekt namens alle aanwezige fracties uit die gemeente. Ze reageert allereerst op de inleiding van de voorzitter, waarin hij zei dat Kaag en Braassem heeft besloten om het Rijnstreekberaad in te ruilen voor Holland Rijnland.

Spreekster vindt het jammer dat de voorzitter de term 'inruilen' gebruikte, want op die manier is de discussie in Jacobswoude en Alkemade niet gevoerd.

De **voorzitter** merkt op dat hij het niet negatief bedoelde. Hij begrijpt dat de voorkeur voor Holland Rijnland vanuit Kaag en Braassem is uitgesproken op basis van historie en op basis van de opgebouwde kracht van Holland Rijnland.

Mevrouw **Van der Kaaden** vertelt dat de gemeente Kaag en Braassem de strategische visie ondersteunt. Zij spreekt haar complimenten uit voor het feit dat de visie op hoofdlijnen is geformuleerd. Kaag en Braassem is gebaat bij de samenvoeging. Op 1 januari jl. kwam

de gemeente in een spagaat. Een deel van de gemeente is lid van het Rijnstreekberaad, terwijl het andere deel is aangesloten bij Holland Rijnland. Als vanavond de intentie wordt uitgesproken om aan te sluiten bij Holland Rijnland voorkomt het een verdere spagaat voor Kaag en Braassem.

De regionale strategische agenda spreekt aan. Het is zeer belangrijk om het vervoersprobleem goed aan te pakken, met name de N207. Daarnaast is een goede terugkoppeling naar de achterban van essentieel belang. De CDA-fractie vindt het vanzelfsprekend dat de woonvisie en de Regionale Investeringsstrategie via het portefeuillehoudersoverleg aan de orde worden gesteld.

Mevrouw **Prins** (D66 Alphen aan den Rijn) spreekt namens haar fractie waardering uit voor het bondige en heldere stuk, dat in korte tijd is opgesteld. De Maximabrug is een waardevolle investering. Spreekster is blij dat men beseft dat aandacht nodig is voor democratische legitimatie. In het kader van de Oude Rijnzone wordt gesproken over de herstructurering van de bedrijvigheid. Deze ontwikkeling staat nogal beperkt omschreven. De fractie van D66 verzoekt de herstructurering van bedrijvigheid breder dan alleen de Oude Rijnzone te benoemen.

De heer **Vrugt** (CDA Alphen aan den Rijn) benadrukt dat het vanavond een bijzonder moment is. Een half jaar geleden had men een dergelijke bijeenkomst voor onmogelijk gehouden. Inmiddels is een andere sfeer ontstaan rondom de strategische agenda. Het is belangrijk om als regio kansen te benutten. Het is goed om vast te houden aan deze wijze van met elkaar optrekken als gemeentebesturen. De raden moeten zo goed mogelijk betrokken blijven.

De onderwerpen die zijn gekozen in de strategische agenda zijn goed. Het Groene Hartbeleid staat terecht op één. Het is een blijvende opgave om andere Groene Hartgemeenten niet uit het oog te verliezen. Het CDA vraagt meer aandacht voor infrastructuur, met name de aanpak van de N207, het realiseren van de Maximabrug en het verbeteren van het openbaar vervoer.

Over de werkgroep, die zich bezighoudt met de democratische legitimatie, vraagt de heer Vrugt zich af of de Rijnstreekgemeenten gaan wachten op een uitkomst, of dat zelf het initiatief wordt genomen om in de werkgroep mee te draaien. Ten slotte wijst de heer Vrugt op het aspect maatschappelijke acceptatie. De vraag is hoe maatschappelijke partijen kunnen worden meegenomen in dit proces. Overigens pleit het CDA niet voor een extra bestuurslaag, maar er is wel sprake van een informatieplicht aan burgers en maatschappelijke partijen.

De heer **Aartman** (MPN Nieuwkoop) onderschrijft het idee om zelf initiatief te ontplooiën in het kader van de werkgroep Democratische Legitimatie. Voor wat betreft de woonruimteverdeling is een uitbreiding naar Boskoop en Bodegraven belangrijk, want in Holland Rijnland wijkt de systematiek af van die van de Rijnstreekgemeenten. Het ligt voor de hand dat eerst een apart investeringsprogramma voor de Rijnstreek wordt ontwikkeld. De heer Aartman vindt dat een belangrijke constatering.

Mevrouw **Geenjaar** (VVD Rijnwoude) vertelt dat gemeenten zijn toegegroeid naar dit besluit. Nietsdoen is geen optie. Het zwaartepunt zal op Leiden komen te liggen. Over de optie om met andere gemeenten in de regio op te trekken, zoals Bodegraven, Reeuwijk

en Boskoop, vraagt spreekster in hoeverre hierover is gesproken met de genoemde gemeenten. Is daarover ook gesproken met Holland Rijnland?

Waar komt de grens van de regio te liggen? Wat is het breekpunt voor de Rijnstreekgemeenten om niet verder te gaan in het onderhandelingstraject met Holland Rijnland?

De Rijnstreekgemeenten hechten aan autonomie. Dat is anders in de Holland Rijnlandgemeenten. Ligt daar het breekpunt?

Mevrouw Geenjaar is van mening dat de werkgroep Democratische Legitimatatie niet kan functioneren zonder dat de Rijnstreekgemeenten meedoen.

Ten slotte vraagt spreekster in hoeverre de regionale strategische agenda limitatief is.

De heer **Hoekstra** (VVD Alphen aan den Rijn) sluit zich aan bij de woorden van voorgaande sprekers.

De strategische agenda is een keurige weergave van constatering van eerdere discussies. De VVD-fractie onderschrijft de constatering van verbetering van mobiliteit en infrastructuur. De punten van overlap met Holland Rijnland zouden meer kunnen worden benadrukt in de agenda.

Voor wat betreft het proces is de strategische samenwerking het allerbelangrijkste voor de VVD. Aan de operationele kant is de woonruimteverdeling een belangrijk aspect. In de samenwerking heeft de strategische agenda de hoogste prioriteit. Het is goed om 'arrangementen' samen te stellen waardoor er een keuzemogelijkheid zal zijn.

De VVD steunt de opmerkingen die zijn gemaakt over participatie in de werkgroep die zich bezighoudt met democratische legitimatie.

De heer Hoekstra is blij dat het perspectief voor de lange termijn zo duidelijk is genoemd in het document. Dat is belangrijk om mee te nemen in de onderhandelingsgesprekken.

Mevrouw **Tooten** (CDA Rijnwoude) zegt dat de CDA-fractie zich kan vinden in de strategische agenda. De opmerkingen betreffende democratische legitimatie steunt het CDA. Hetzelfde geldt voor opmerkingen over de betrokkenheid van gemeenten buiten de regio. De CDA-fractie kan instemmen met de aanvullingen die het gemeentebestuur van Alphen aan den Rijn zijn aangedragen. Er moet veel aandacht zijn voor de woonruimteverdeling. Het CDA betreurt het ontbreken van een sociale paragraaf. Met een grotere regio zal er sprake zijn van een grotere slagkracht.

De heer **Berkhout** (SGP/ChristenUnie Rijnwoude) vraagt in hoeverre de beoogde afspraken tussen het Rijnstreekberaad en Holland Rijnland in de toekomst bindend zijn. De heer Berkhout vindt het rapport in hoge mate nogal algemeen van opzet. Het is een weinig concreet stuk. De heer Berkhout verzoekt om een concretere formulering. De gemeenteraden moeten immers kunnen zien wat is bereikt. Hoe kunnen de gemeenteraden op basis van dit document de resultaten beoordelen? De punten waarover overeenstemming is, zijn niet opgenomen. Het is goed om die zaken wel te noemen. Dat geeft helderheid en maakt duidelijk wat de Rijnstreekgemeenten belangrijk vinden.

Juist het concretiseren van het document is een manier om de breekpunten van het onderhandelingstraject te formuleren.

De heer Berkhout noemt de onderwerpen waarvoor concrete doelen genoemd zouden moeten worden:

- openbaar vervoerverbinding tussen Alphen aan den Rijn en Schiphol;
- natuurontwikkeling in de Oude Rijnzone;
- woonruimteverdeling;
- herstructurering Greenport en industriegebieden. Tevens moet er breder worden gekeken. Het gaat niet alleen over de gebieden die in het rapport genoemd worden.

#### Reactie vanuit het bestuur van het Rijnstreekberaad

De **voorzitter** legt uit dat de democratische legitimatie bij Holland Rijnland in ontwikkeling is. Formeel heeft het Rijnstreekberaad daar nog geen stem in. Holland Rijnland kan de Rijnstreekgemeenten niet uitnodigen om in het proces mee te doen. Ongetwijfeld zal er in het kader van het aansluitingsverzoek rekening mee worden gehouden. De voorzitter zal de wens tot deelname aan het proces meegeven aan de voorzitter van Holland Rijnland, de heer Lenferink. Het onderwerp democratische legitimatie is dus benoemd. Het rapport van Twynstra Gudde geeft geen reden om te twifelen aan de nodige aandacht voor het onderwerp.

Over natuurontwikkeling in de Oude Rijnzone is iedere gemeente het eens. Het is overbodig dit nogmaals te noemen in de agenda.

De voorzitter is blij dat de brief van Alphen aan den Rijn inzake infrastructuur breed wordt onderschreven.

De sociale agenda is een onderwerp wat wonderbaarlijk goed werkt in de praktijk. Dat is dan ook de reden dat het niet is opgenomen als strategische onderwerp. Met Holland Rijnland is overeenstemming over een gezamenlijke sociale agenda. De voorzitter stelt voor het onderwerp niet op te nemen in de strategische agenda. Het is al goed geregeld. De woonruimteverdeling wordt in de samenwerkingsverbanden als heel belangrijk ervaren. Eén van de onderhandelingsvoorwaarden is dat zeer zorgvuldig wordt omgegaan met de woonruimteverdeling.

Op dit moment staat het Rijnstreekberaad op het punt een aansluitingsverzoek te doen. De onderhandelingen vinden op een later tijdstip plaats. Als nu wordt gesteld dat de woonruimteverdeling strakker moet worden ingevuld, zal de discussie lastiger worden. Het proces zal worden vertraagd. Holland Rijnland vindt de woonruimteverdeling ook heel belangrijk. Het is één van de pijlers waarop de samenwerking is gebaseerd. Het betreft voor een belangrijk deel 'uitvoering. Woonruimteverdeling past meer bij uitvoering. In alle gemeenteraden zal goed moeten worden gecommuniceerd. De voorzitter zou de volgende vraag dan ook bij de gemeenteraden willen terugleggen: is woonruimteverdeling daadwerkelijk een strategisch onderwerp?

Het is juist dat in paragraaf c. De Oude Rijnzone ("Voor de nabije toekomst (...) belang.") een gezamenlijke krachtsinspanning voor Alphen aan den Rijn én Rijnwoude van belang is. De tekst zal hierop worden aangepast.

Een Groene Hartregio is geen slecht idee, maar een deel van het Groene Hart ligt in de provincie Utrecht, of valt onder het samenwerkingsverband ISMH. Een en ander is al georganiseerd en men is daar tevreden over. Een zoektocht naar een Groene Hartregio zal het proces ophouden. Aansluiting bij een Groene Hartregio kan niet snel worden opgepakt, maar aansluiting bij Holland Rijnland wel.

Over de bereikbaarheid van het gebied zegt de voorzitter dat al veel overeenstemming is over het thema verkeer en vervoer, ook over de grenzen van het Rijnstreekgebied heen.

Over een goede terugkoppeling aan de raden zegt de voorzitter dat in Alphen aan den Rijn terugkoppeling wordt gegeven in de commissie Overige Zaken. Hij adviseert andere gemeenten om de strategische agenda periodiek op de agenda van een raadscommissie te plaatsen. Naast terugkoppeling moet ook worden gezorgd voor voeding vanuit de gemeenteraden. Het is immers een samenwerkingsverband van de verschillende gemeenteraden.

Het Investeringsfonds maakt deel uit van de afspraken. De voorzitter verwijst voor de systematiek naar het rapport van Twynstra Gudde.

Over de inbreng van het CDA Kaag en Braassem merkt de voorzitter het volgende op. Hij neemt zijn opmerking over 'inruilen' terug. Het was immers een weloverwogen keuze van Kaag en Braassem. De voorzitter snapt dat Kaag en Braassem in een spagaat staat. Het is belangrijk om vanavond de intentie uit te spreken om zaken goed te regelen, ook voor Kaag en Braassem. Het idee is om de ontvlechting van Jacobswoude naar Holland Rijnland even op te houden, om het proces zorgvuldig te kunnen afwickelen.

Het breder benoemen van de herstructurering van bedrijventerreinen is geen probleem, maar de Oude Rijnzone betreft een specifieke problematiek.

Bij interruptie wijst de heer **Berkhout** (SGP/ChristenUnie Rijnwoude) erop dat het niet alleen een probleem voor de Oude Rijnzone is. De problematiek speelt bijvoorbeeld ook in Boskoop. Er is veel geld mee gemoeid.

Bij interruptie zegt de heer **Kalkman** (PvdA Alphen aan den Rijn) dat veel thema's ook voor andere gemeenten gelden. De heer Kalkman stelt voor om de regionale indeling te wijzigen naar een thematische indeling.

De **voorzitter** zegt toe dat nader naar de tekst zal worden gekeken.

Over maatschappelijke acceptatie zegt de voorzitter dat maatschappelijke partners al betrokken zijn via portefeuillehoudersoverleggen en via de Regionale Investeringsstrategie (RIS). Het informeren van andere betrokkenen is een taak van de betreffende portefeuillehouders.

De aansluiting betreft een langdurig proces. Het is goed om te investeren in het informeren van bewoners van de regio over de gevolgen van het proces.

Bij interruptie adviseert mevrouw **Van Boxtel** (Progressief Nieuwkoop) om het informeren van partners over belangrijke onderwerpen simultaan te doen. Als er over zaken wordt gecommuniceerd, dan moet dat in alle gemeenten gebeuren. Het informeren van betrokkenen moet niet als vrijblijvend worden beschouwd.

De **voorzitter** legt uit dat de maatschappelijke partners al te maken hebben met het Rijnstreekberaad. Zij worden daarin nu al goed geïnformeerd.

Aan de gemeenten Bodegraven, Boskoop en Reeuwijk is gemeld dat het Rijnstreekberaad deze gemeenten in de strategische agenda wilde vermelden. Daartegen was vanuit vernoemde gemeenten geen bezwaar. De deur moet niet per definitie gesloten zijn voor de drie betreffende gemeenten.

De grens van de regio ligt daar waar de aangesloten gemeenten die neerleggen. Als er een verzoek tot aansluiting van een andere gemeente komt, zal de grens opschuiven. De voorzitter is blij dat hij niet weet waar het breekpunt van de onderhandeling ligt. Zou dat wel bekend zijn, dan kan het onderhandelingstraject niet op de juiste wijze worden ingegaan.

In het Rijnstreekberaad en in Holland Rijnland heerst de gedachte, dat als er sprake is van aansluiting van Rijnstreekgemeenten, het niet zo mag zijn dat één van de gebieden er slechter van wordt. Er moet sprake zijn van een win-winsituatie.

Voor de voorzitter zijn er op dit moment geen breekpunten. De samenwerking moet met goede moed en veel energie worden ingegaan.

De strategische agenda is limitatief. Als er sprake is van een ontwikkeling die niet in de agenda is opgenomen, dan komt het bestuur daarmee terug naar de raden.

Voor wat betreft de overlap met Holland Rijnland kan worden geconstateerd dat er binnen het Rijnstreekberaad al veel gebeurd, samen met Holland Rijnland en ISMH. Die samenwerking wordt niet opgezegd. Er moet juist extra slagkracht voortkomen uit het samen voeren van een strategische agenda.

De ene fractie vraagt om meer detaillering van de strategische agenda, terwijl de meeste fracties content zijn met het voorliggende compacte document op hoofdlijnen.

Over het bindend zijn van afspraken in de toekomst zegt de voorzitter dat nu een verzoek tot aansluiting voorligt. Als aansluiting akkoord wordt bevonden, is er sprake van een afspraak. Dan kan niet meer worden gesproken van vrijblijvendheid. Afspraken zijn bindend.

Bij interruptie zegt de heer **Berkhout** (SGP/ChristenUnie) dat hij bedoelde met zijn vraag of onderhandelingsresultaten terzijde kunnen worden geschoven.

De **voorzitter** licht toe dat de gedachte is dat, wanneer een meerderheid vanavond aangeeft dat het voorliggende document als basis dient voor de aansluiting, daarmee een afspraak met elkaar is gemaakt. Een partij kan zich natuurlijk bedenken. Iedere gemeente besluit zelf over aansluiting bij Holland Rijnland.

De heer **Berkhout** wijst erop dat het geen zin heeft om nu afspraken te maken als over bijvoorbeeld twee jaar andere besluiten worden genomen.

De heer **Eenhoorn** ziet het proces als volgt. De agenda, zoals die vanavond voorligt, wordt gezamenlijk vastgesteld. Vervolgens gaat een aansluitingsverzoek uit, waarop Holland Rijnland een akkoord moet geven. Dan zal het nog hard werken worden om voor het eind van 2009 een akkoord te krijgen van de gemeenteraden van de bij Holland Rijnland aangesloten gemeenten. Daarna komen pas de punten aan de orde die voor de Rijnstreekgemeenten belangrijk zijn. Het is een gemeenschappelijk onderwerp, waarover in een democratisch debat zal worden gesproken.

Het is onverstandig om nu onderhandelingspunten te formuleren. Dan zal besluitvorming voor de zomer niet haalbaar zijn. Conform de Wet ARHI zal voor eind 2009 een besluit moeten worden genomen over aansluiting. Op dat moment zitten partijen bij elkaar en kan worden onderhandeld.

De strategische agenda dient als basis voor het verzoek tot toetreding. De raden van Holland Rijnland moeten de strategische agenda accepteren.

Over het democratisch tekort zegt de heer Eenhoorn dat er een positie voor de raden is om mee te praten over zaken, maar er is geen sprake van rechtstreekse verkiezingen. Er blijft altijd een democratisch tekort. De betrokkenheid van raadsleden is van groot belang.

## *Tweede termijn*

Mevrouw **Van der Kaaden** (CDA Kaag en Braassem) spreekt haar complimenten uit voor wat is bereikt, namelijk een strategische agenda op hoofdlijnen. Dat is de kracht van de strategische agenda. Er moet niet worden gekeken naar wat moet worden ingeleverd, maar naar wat kan worden bereikt.

De heer **Sneep** (ChristenUnie Alphen aan den Rijn) herhaalt nogmaals dat de woonruimteverdeling nadrukkelijk moet worden meegenomen in de strategische agenda. Met betrekking tot de Groene Hartregio begrijpt de heer Sneep dat het bestuur van het Rijnstreekberaad geen vertraging in het proces wenst. De heer Sneep adviseert om het aspect wel mee te nemen in de gedachtegang van een half jaar geleden.

De heer **Goes** (PvdA Rijnwoude) stelt voor om een modus te vinden waarmee de sociale agenda als een signaal in de strategische agenda kan worden opgenomen. Het zal evenwicht geven aan de strategische agenda. Nu wordt vooral gesproken over verkeer, industrie en infrastructuur.

Voor de woonruimteverdeling moet een formulering worden bedacht waaruit blijkt dat de Rijnstreekgemeenten hechten aan een goede woonruimteverdeling. De strategische agenda is immers een onderhandelingsdocument.

Mevrouw **Geenjaar** (VVD Rijnwoude) komt met een metafoor. Zij is van mening dat het Rijnstreekberaad niet verliefd is, maar wel gaat verloven met Holland Rijnland. Na het sluiten van huwelijksvoorwaarden kan tot een huwelijk worden overgegaan. Het gebruik van de term breekpunt klinkt onhartelijk. Toch moet men zaken durven te benoemen. De sociale agenda is goed geregeld. De Rijnstreekgemeenten willen er niet minder op worden na de aansluiting bij Holland Rijnland. Dat zou een breekpunt kunnen zijn. Het bereiken van een win-winsituatie is belangrijk.

De heer **Dors** (Progressief Nieuwkoop) zegt over een Groene Hartregio dat het Rijnstreekberaad op een kruising staat. Er kan worden gekozen voor links- of rechts afslaan. De heer Dors zou het fantastisch vinden wanneer een Groene Hartregio ontstaat, gelegen tussen de omliggende grote steden. Spreker begrijpt dat een dergelijke regio niet in dit tempo kan worden gerealiseerd, maar het hoeft ook geen tien jaar te duren. De heer Dors wijst op het zogenaamde 'stakeholderseffect' van een enorme bestuurlijke regionale samenwerking. Onder stakeholders kunnen onder meer burgerparticipatie, bedrijven en waterschappen worden verstaan. Complexe problemen zullen steeds minder alleen op te lossen zijn. Voor het vinden van een oplossing zijn maatschappelijke partners nodig. De heer Dors heeft het idee dat juist de grote samenwerkingsverbanden minder slagkrachtig zijn. Hij stelt voor om een lijst op te stellen met onderwerpen die niet strategisch zijn, maar wel belangrijk genoeg om er gezamenlijk over te spreken.

Bij interruptie vraagt de heer **Henrotte** (PvdA Kaag en Braassem) of de heer Dors nu voorwaardelijk of onvoorwaardelijk voor samenwerking is.

De heer **Dors** antwoordt dat hij zeker niet onvoorwaardelijk voor een samenwerkingsverband is. Zijn fractie beraadt zich intern om te zien of naar een Groene Hartregio kan worden toegewerkt.

De heer **Vrugt** (CDA Alphen aan den Rijn) merkt op dat men niet van twee walletjes kan eten. Als vanavond groen licht wordt gegeven aan de portefeuillehouders voor een aansluitingsverzoek, dan zal die richting op worden gegaan. Het kan een aantrekkelijk perspectief zijn om een integraal strategisch Groene Hartbeleid op de strategische agenda te zetten, maar men moet realistisch zijn. De CDA-fractie zou de in de strategische agenda voorgestelde richting op willen gaan. De gebieden om de Rijnstreek heen moeten wel steeds worden meegenomen in de gesprekken om te voorkomen dat Utrecht en Gouda een eigen Groene Hartbeleid formuleren.

Bij interruptie wijst mevrouw **Van der Kaaden** (CDA Kaag en Braassem) erop dat Kaag en Braassem een belangrijke Groene Hartgemeente is met haar unieke veenweidengebied. De heer **Vrugt** vertelt dat hij blij is dat, door middel van een werkgroep, al wordt nagedacht over democratische legitimatie. Hij zou willen meegeven dat het goed is om iets actiever betrokken te zijn bij de werkgroep.

*Vanaf de publieke tribune meldt zich een lid van de betreffende werkgroep 'Boeiend en bindend'.* Mevrouw Brouwer (CDA Kaag en Braassem) kondigt aan dat een grote conferentie wordt voorbereid, waarvoor alle raadsleden van Holland Rijnland worden uitgenodigd.

De heer **Hoekstra** (VVD Alphen aan den Rijn) vindt het zinnig om operationele punten op een lijst te verzamelen. Het realiseren van een strategische agenda heeft als toegevoegde waarde dat meer slagvaardig kan worden toegetreden naar provincie en Rijk. De sociale agenda is belangrijk, maar het is niet nodig deze op te nemen in de strategische agenda.

Over de woonruimteverdeling is de VVD-fractie van mening dat niet moet worden gekozen voor één grote markt. Het is raadzaam om vast te houden aan twee markten en aan de huidige werkwijzen.

De heer **Berkhout** (SGP/ChristenUnie Rijnwoude) zegt dat concrete doelen een goed onderhandelingsresultaat niet in de weg hoeven te staan. Ten aanzien van het niet opnemen van strategische en/of operationele zaken in de strategische agenda, omdat deze in de praktijk goed geregeld zijn, zou spreker ervoor willen pleiten om te spreken van een regiovisie.

De **voorzitter** schorst de bijeenkomst voor een korte pauze.

*SCHORSING (21.50-22.10 uur)*

De voorzitter heropent de conferentie en geeft allereerst het woord aan mevrouw Brouwer als lid van de werkgroep 'Boeiend en bindend'. Mevrouw Brouwer meldt de wens van de Rijnstreekgemeenten om te participeren in de werkgroep door te zullen geven.

De voorzitter meldt dat de burgemeesters zojuist alle punten bespraken, die vanavond aan de orde kwamen. Zij hebben een metafoer opgesteld.

Het Rijnstreekberaad staat aan de vooravond van het besluit om een auto te kopen. Het besluit over een eventuele aankoop zal worden genomen medio mei/juli 2009. Daarna wordt pas besloten welk type auto zal worden aangeschaft.

De burgemeesters ontraden om bij het opstellen van een strategische agenda allerlei onderhandelingsresultaten te benoemen. Holland Rijnland zal dat dan ook doen, waardoor de kans groot is dat de onderhandelingen vastlopen. Het is beter om 'open' de onderhandelingen in te gaan. De onderhandelingen zullen plaatsvinden ná het besluit over het aansluitingsverzoek.

De burgemeesters stellen voor om ten aanzien van inhoudelijke punten geen toevoegingen op te nemen. Voor inhoudelijke onderwerpen wordt verwezen naar het 'aansluitingsarrangement' in het rapport van Twynstra Gudde.

Het Woerdens Beraad is het overleg waarin het Groene Hartbeleid van diverse gemeenten aan de orde wordt gesteld. Het overleg over het Groene Hartbeleid wordt al gevoerd. Er is een integraal Groene Hartbeleid. Het is verstandig te focussen op en het beleid te laten voeden door het Woerdens Beraad.

Het voorstel is om de tekst, daar waar het kan, aan te passen. Het betreft een groeiproces van een algemeen document naar een document wat toebehoort aan iedere afzonderlijke gemeente.

De voorzitter concludeert dat het bestuurlijk proces kan worden vervolgd op basis van de regionale strategische agenda, met de voorgestelde tekstwijzigingen en de zaken die zijn uitgesproken en waarvan kennis is genomen.

Als voorzitter van het Rijnstreekberaad zal de heer De Gelder er bij zijn collega van Holland Rijnland op aandringen de gemeenten van het Rijnstreekberaad te betrekken bij het proces van de democratische legitimatie.

De voorzitter vraagt de aanwezigen of zij zich hierin kunnen herkennen. Het streven is om toe te werken naar besluitvorming in de gemeenteraden eind mei en juli 2009.

Mevrouw **Geenjaar** (VVD Rijnwoude) zegt dat het proces is gestart met veel onduidelijkheden. Vervolgens werd helderheid gecreëerd. Met de conclusie van de voorzitter is die duidelijkheid weer enigszins weggenomen. Spreekster verwacht de resultaten van vanavond en vanuit de verschillende gemeenteraden terug te kunnen lezen in de betreffende notulen.

De **voorzitter** antwoordt dat de notulen van deze raadsconferentie deel uitmaken van het proces. De voorzitter zegt over de regionale strategische agenda dat het een helder en compact document is. Hij verwacht dat het document geen problemen zal opleveren aan de onderhandelingstafel.

De heer **Sneep** (ChristenUnie Alphen aan den Rijn) heeft een onbestemd gevoel over de conclusie die zojuist werd getrokken door de voorzitter. Hij wijst op het risico dat het Rijnstreekberaad 'iets' kan kwijtraken bij de ruil.

De **voorzitter** zegt dat het een proces is dat collectief wordt doorlopen. Hij is blij met het proces zoals dat tot nu toe is gelopen. Het dagelijks bestuur en het portefeuillehoudersoverleg Bestuurlijke Zaken van het Rijnstreekberaad nemen de gemeenteraden heel serieus. Wat vanavond is uitgesproken, is van invloed en zal worden meegenomen in het verdere verloop van het proces.

#### 4 Sluiting

De **voorzitter** bedankt de gastheer van vanavond, de heer Frankes (directeur van de SWA), voor het beschikbaar stellen van de ruimte en voor het verzorgen van de consumpties.

Ten slotte bedankt de voorzitter de aanwezigen voor hun bijdrage. De voorzitter wenst de raadsleden veel wijsheid toe bij het nemen van een besluit.

De raadsconferentie wordt gesloten om circa 22.30 uur.

